

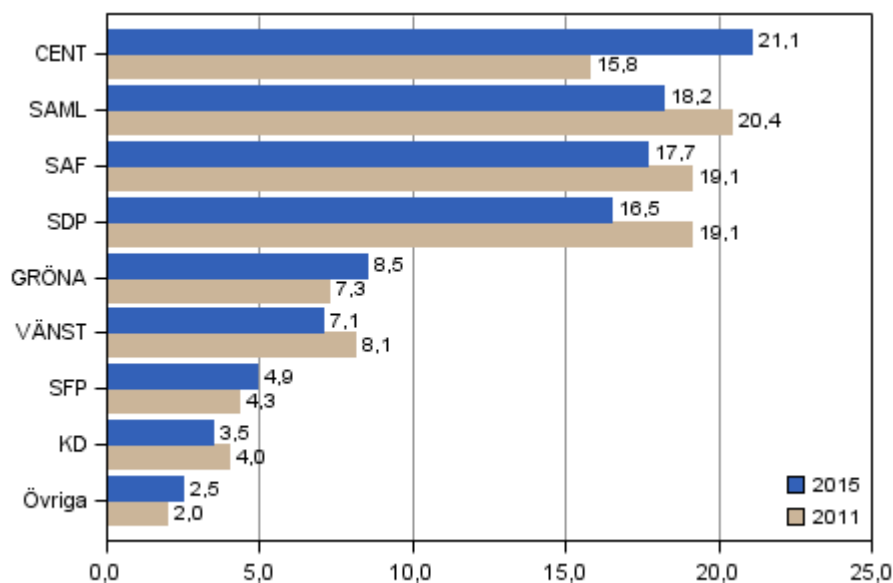
Riksdagsvalet 2015, preliminär uppgift

Centern i Finland segrade i riksdagsvalet 2015

Korrigering 30.4.2015. Figur 2. i offentliggörandet har korrigerats.

Centern i Finland blev valets vinnare, medan Socialdemokraternas, Samlingspartiets och Sannfinländarnas väljarstöd minskade jämfört med föregående riksdagsval. Centern i Finlands väljarstöd ökade med 5,3 procentenheter och partiet fick 21,1 procent av rösterna i hela landet. Detta gjorde att partiet nu blev landets största parti. Centern i Finlands röster medförde 14 tilläggsmandat i riksdagen. Totalt fick partiet 49 ledamöter och nästan 626 000 röster i hela landet, dvs. över 162 000 röster fler än i riksdagsvalet 2011.

Partiernas väljarstöd i riksdagsvalet 2015 och 2011

Sannfinländarna fick näst flest ledamöter. Mätt med antalet röster fick partiet en tredje plats med 17,6 procent av rösterna i hela landet. Jämfört med det föregående riksdagsvalet sjönk väljarstödet med 1,4 procentenheter. Partiet fick något över 523 000 röster och 38 riksdagsledamöter. Partiets mandat minskade med ett och rösterna med något över 37 000 jämfört med riksdagsvalet 2011.

Mätt med antalet ledamöter blev Samlingspartiet det tredje största partiet. Sett till antalet röster blev Samlingspartiet det näst största partiet. Samlingspartiet fick 37 mandat och 18,2 procent av rösterna. Partiet

miste 7 mandat och fick 2,2 procentenheter färre röster än i det föregående riksdagsvalet. I hela landet fick Samlingspartiet nästan 540 000 röster, dvs. över 59 000 röster färre än år 2011.

SDP föll ned till fjärde plats. Partiet fick 16,5 procent av rösterna och 34 mandat, dvs. 2,6 procentenheter och 8 mandat färre än i riksdagsvalet 2011. SDP fick nästan 490 000 röster, dvs. ungefär 72 000 röster färre än i det föregående riksdagsvalet.

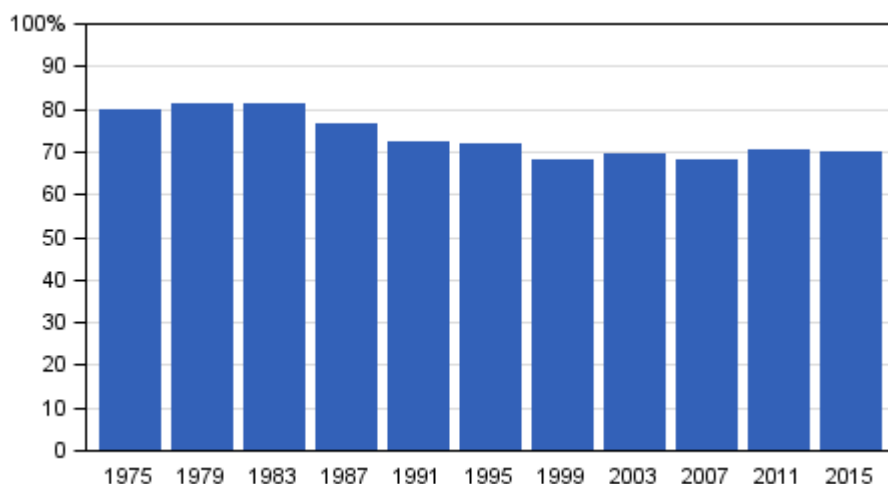
Gröna förbundet fick 8,5 procent av rösterna och 15 mandat. Partiets röstetal ökade med 1,3 procentenheter och antalet mandat med fem. Partiet gjorde ett nästan likadant resultat som i riksdagsvalet 2007. SFP fick 4,9 procent av rösterna i valet, dvs. 0,6 procentenheter fler än i det föregående riksdagsvalet. Partiet behöll sina nio mandat. Vänsterförbundet fick 7,1 procent av rösterna i valet och 12 mandat. Jämfört med det föregående riksdagsvalet minskade antalet röster med 1,0 procentenheter och antalet mandat med två. Kristdemokraterna fick 3,5 procent av rösterna, dvs. 0,5 procentenheter färre än i det föregående riksdagsvalet. KD miste ett mandat och fick nu fem ledamöter i riksdagen. I riksdagsvalet 2015 kom inget nytt parti in i riksdagen.

Valdeltagandet på samma nivå som i det föregående riksdagsvalet

Valdeltagandet bland finska medborgare som bor i Finland var 70,1 procent, dvs. 0,4 procentenheter lägre än i riksdagsvalet 2011. Valdeltagandet steg i Ålands, Lapplands, Mellersta Finlands och Uleåborgs valkretsar. Livligast röstade man i Helsingfors valkrets, där 74,9 procent av de röstberättigade röstade. Livligare än genomsnittet röstade man också i Nylands (72,3 %), Vasa (72,0 %), Egentliga Finlands (71,0 %) och Birkalands (70,4 %) valkretsar.

Antalet röstberättigade uppgick till totalt 4 463 333 personer. Antalet röstberättigade bosatta i Finland uppgick till 4 221 237 och i utlandet till 242 096. Valdeltagandet bland utlandsfinländare var 10,1 procent, vilket är 0,5 procentenheter lägre än i det förra riksdagsvalet.

Valdeltagandet bland finska medborgare som är bosatta i Finland i riksdagsvalen 1975–2015, %. Figuren har korrigerats 30.4.2015.

Valdeltagandet i riksdagsvalet 1975-2015, %

År	Finska medborgare bosatta i Finland	Finska medborgare bosatta utomlands
1975	79,7	7,1
1979	81,2	6,7
1983	81,0	6,7
1987	76,4	5,8
1991	72,1	5,6
1995	71,9	6,1
1999	68,3	6,5
2003	69,7	8,8
2007	67,9	8,6
2011	70,5	10,6
2015	70,1	10,1

Statistikcentralens valresultattjänster

Statistikcentralen publicerade före valet, 10.4.2015, en bakgrundsöversikt över kandidaterna. I den granskas bl.a. kandidaternas könsfördelning, ålder, härkomst, utbildning, sysselsättning, inkomstnivå och familjeställning jämfört med motsvarande uppgifter för de röstberättigade. Översikten kompletteras i samband med publiceringen av det fastställda valresultatet 30.4.2015 med bakgrundsuppgifter om de invalda.

Statistikcentralen öppnar 21.4.2015 en avgiftsfri webbtjänst med valkartor som tillhandahåller uppgifter om riksdagsvalet på ett åskådligt sätt med hjälp av kartor och figurer. Teman är bland annat valdeltagande, det parti som fått flest röster, partiernas väljarstöd och förändringar i det samt invalda kandidater efter valkrets. Uppgifterna kan studeras på olika områdesnivåer: efter kommun, valkrets och i de största städerna efter röstningsområde. Kartornas uppgifter uppdateras med det fastställda valresultatet 30.4.2015.

Närmare uppgifter om valresultatet finns i Statistikcentralens PX-Web-databastjänst, där man kan göra egna statistiktabeller över valet. Databastabeller över de preliminära uppgifterna i riksdagsvalet produceras 21.4.2015. Databastabeller över det fastställda resultatet i riksdagsvalet publiceras 30.4.2015.

[Bakgrundanalys av kandidaterna](#)

[Valkartor](#)

[Tabeller i databaser](#)

Innehåll

Tabeller

Tabellbilagor

Bilaga 1 Partiernas väljarstöd i riksdagsvalet 1991-2015 (%).....5

Riksdagssval, kvalitetsbeskrivning.....6

Tabellbilagor

Bilaga 1 Partiernas väljarstöd i riksdagsvalet 1991-2015 (%)

Parti	Riksdagsvalet						
	1991	1995	1999	2003	2007	2011	2015
Centern i Finland CENT	24,8	19,8	22,4	24,7	23,1	15,8	21,1
Samlingspartiet SAML	19,3	17,9	21,0	18,6	22,3	20,4	18,2
Sannfinländarna SAF ¹⁾	4,8	1,3	1,0	1,6	4,1	19,1	17,6
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	22,1	28,3	22,9	24,5	21,4	19,1	16,5
Gröna förbundet GRÖNA	6,8	6,5	7,3	8,0	8,5	7,3	8,5
Vänsterförbundet VÄNST	10,1	11,2	10,9	9,9	8,8	8,1	7,1
Svenska folkpartiet i Finland SFP	5,5	5,1	5,1	4,6	4,6	4,3	4,9
Kristdemokraterna i Finland KD ²⁾	3,1	3,0	4,2	5,3	4,9	4,0	3,5
Piratpartiet	-	-	-	-	-	0,5	0,8
Självständighetspartiet IP ³⁾	-	1,0	0,4	0,4	0,2	0,1	0,5
Finlands Kommunistiska Parti FKP	-	-	0,8	0,8	0,7	0,3	0,3
Förändring 2011	-	-	-	-	-	0,3	0,3
Kommunistiska Arbetarparti KAP	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Finlands Arbetarepartiet FAP	-	-	-	-	0,1	0,1	0,0
För de Fattigas väl KA	-	-	-	0,1	0,1	0,0	0,0
Övriga	3,3	5,8	4,0	1,5	1,3	0,6	0,6

1) Sannfinländarna SAF 1999-2015, Finlands Landsbygdsparti FLP 1991-1995.

2) Kristdemokraterna i Finland KD 2003-2015, Finlands Kristliga Förbund FKF 1991-1999.

3) Självständighetspartiet IP 2007-2015, Förändringskrafterna i Finland FKF 2003, Förbundet för det Fria Finland FFF 1995-1999.

Riksdagssval, kvalitetsbeskrivning

1. Relevans av statistikuppgifterna

1.1 Sammandrag av uppgiftsinnehållet i statistiken

Statistikcentralen producerar den officiella statistiken över Riksdagsvalet med de centrala uppgifterna om

- partiernas röstetal och andelar efter kommun fördelade på röster i förhandsröstningen och under den egentliga valdagen
- de kvinnliga kandidaternas röstetal och andelar efter parti och valkrets
- antalet röstberättigade och väljare kommunvis efter kön, både i förhandsröstningen och under den egentliga valdagen
- antalet kandidater och invalda riksdagsledamöter partivis efter kön samt alla kandidaters röstetal och jämförelsetal efter valkrets

Fr.o.m. år 1983 finns uppgifterna i Statistikcentralens avgiftsfria statistik tjänst StatFin (fr.o.m. år 2003 finns uppgifterna också tillgängliga efter röstningsområde).

1.2 Centrala begrepp

Valförrättning

Enligt Finlands grundlag tillkommer statsmakten i Finland folket, som företräds av en till riksdag samlad representation. Riksdagsledamöterna väljs med direkta och proportionella val efter statsrådets utfärdade förordning om fördelning av riksdagsmandaten mellan valkretsar. Riksdagsledamöterna väljs genom riksdagssval som förrättas vart fjärde år, valdagen är under valåret den tredje söndagen i april.

Vallagstiftning

Genom en revidering av vallagstiftningen år 1998 samlades alla valbestämmelser under en lag, vallagen (714/1998), som trädde i kraft 8.10.1998. Valet förrättas enligt gällande vallagstiftning. Mer detaljerade uppgifter finns på justitieministeriets webbsidor www.vaalit.fi (=> Valinformation => Vallagstiftning) och www.finlex.fi, vallagen (714/1998).

Centrala principer vid förrättning av val

Val i Finland förrättas enligt följande principer:

- **Valen är direkta.** Väljarna (de röstberättigade) röstar direkt på dem som de vill se invalda.
- **Valen är proportionella.** Vid proportionella val står antalet kandidater som väljs från varje parti (eller annan gruppering) i proportion till antalet röster partiet eller grupperingen får i jämförelse med andra grupperingar (gäller inte presidentval).
- **Valen är hemliga.** Valhemligheten innebär att varken valmyndigheterna eller någon annan får veta vem en väljare röstat på eller om väljaren eventuellt lämnat in en blank röstsedel. Om väljaren överhuvudtaget har utövat sin rösträtt, dvs. om han eller hon har röstat, hör dock inte till valhemligheten.
- **Allmän och lika rösträtt i valen.** Allmän rösträtt innebär att rösträtten är enbart beroende av sådana allmänna krav som varje medborgare i allmänhet uppfyller. Lika rösträtt innebär att varje röstberättigad har lika rätt att påverka valresultatet. Vid allmänna val har alla en röst.
- **Varje väljare skall rösta själv.** Rösträtten får inte utövas via ombud.
- **Röstningen skall ske i närvaro av en valmyndighet.**
- **Det finländska valsystemet är en kombination av personval och partival.** Med en och samma siffra röstar väljarna både på ett parti och en person (gäller inte presidentval).

Rösträtt och valbarhet

Röstberättigad vid riksdagsvalet är varje finsk medborgare oavsett boningsort som senast på valdagen fyller 18 år.

Den röstberättigade kan rösta antingen

1. under förhandsröstningstiden eller
2. på valdagen, på söndagen

Valbarhet

Valbar, dvs. behörig att vara kandidat i riksdagsvalet, är varje röstberättigad som inte står under förmynderskap. Till riksdagsledamöter kan dock inte väljas personer som innehar militära tjänster. Vissa höga myndigheter (t.ex. justitiekanslern i statsrådet, riksdagens justitieombudsman, medlemmar i högsta domstolen, medlemmar i högsta förvaltningsdomstolen och riksåklagaren) kan inte heller vara ledamöter i riksdagen utan att avgå från sin befattning.

Valbarheten vid riksdagsval är oberoende av kandidatens hemkommun och därmed kan kandidaten ställa upp som kandidat i vilken som helst valkrets, dock enbart i en valkrets.

Kandidatuppställning

De partier som är antecknade i partiregistret har rätt att ställa upp högst 14 kandidater i varje valkrets, eller om antalet mandat i valkretsen överskider 14, högst så många kandidater som det finns mandat. Förutom partierna har valmansföreningar, som bildats av minst 100 röstberättigade i samma valkrets, rätt att ställa upp en kandidat. En och samma person kan i ett och samma val ställas upp som en kandidat bara för ett parti eller en valmansförening och i bara en valkrets. I landskapet Ålands valkrets har en valmansförening, som bildats av minst 30 röstberättigade i valkretsen, rätt att ställa upp en kandidat till riksdagsledamot och en till ersättare för kandidaten.

Valombuden lämnar in kandidatansökningarna samt anmälan om valmansföreningarna och de gemensamma listorna till valkretsnämnderna 40 dagar före valet (10.3.2015).

Sammanställningarna av kandidatlistorna görs upp av valkretsnämnderna 31 dagar före valet (19.3.2015), dvs. de fastställer kandidatuppställningen. Kandidaterna i de sammanställda kandidatlistorna, deras ålder på valdagen och personbeteckningar antecknas i det riksomfattande kandidatregistret.

Valdeltagandet = andelen väljare av röstberättigade

I statistiken över statliga val visas fyra olika siffror för valdegandet:

1. valdeltagandet bland finska medborgare som är bosatta i Finland
2. valdeltagandet bland finska medborgare som är bosatta utomlands
3. det totala valdeltagandet, som omfattar båda ovannämnda grupper
4. valdeltagandet för finska medborgare som är bosatta i Sverige (ur grupp 2 ovan)

Räkning av valresultat

Räkning av förhandsröster

Räkningen av förhandsrösterna börjar på den egentliga valdagen, i regel klockan 15. På särskilda grunder kan räkningen av förhandsrösterna inledas tidigare, tidigast klockan 12. Vid rösträkningen strävas det efter att resultatet av räkningen ska vara klart senast klockan 20, efter detta kan man publicera preliminära uppgifter.

Räkning av rösterna på valdagen

Genast klockan 20, när vallokalerna stängs, inleder valnämnderna den preliminära räkningen av röster som avgetts på valdagen. Valnämnden öppnar valurnan, räknar röstsedlarna och antecknar varje kandidats röstetal i ett särskilt valprotokoll. Därefter meddelar valnämnden omedelbart den kommunala centralvalnämnden kandidaternas röstetal, dvs. valresultatet i röstningsområdet i fråga.

Centralvalnämnden inför resultatet i det centraliserade räkningssystemet i justitieministeriets valdatasystem. Slutligen skall valnämnden lägga röstsedlarna i ett paket, försegla paketet och skicka det till valkretsnämnden före klockan 9 på måndagen.

Fastställande av valresultatet

Vid fastställandet av valresultatet tillämpas det s.k. d'Hondtska systemet, i vilket man i den första fasen av uträkningen av valresultatet räknar det totala antalet röster för varje enskild grupp, dvs. för

- ett (enskilt) parti som inte tillgör något valförbund,
- ett valförbund,
- en gemensam lista samt
- en valmansförening som inte tillhör någon gemensam lista.

Partier som ingått valförbund behandlas således som en grupp, likaså valmansföreningar som tillhör en gemensam lista. I den andra fasen ställs kandidaterna i varje grupp i rangordning enligt antalet röster de fått.

I den tredje fasen tilldelas kandidaterna jämförelsetal så att den enligt rangordningen första kandidaten som jämförelsetal får gruppens hela antal röster, den andra kandidaten hälften därav, den tredje en tredjedel, den fjärde en fjärdedel, och så vidare.

Slutligen ställs alla kandidater i en valkrets i rangordning på grundval av jämförelsetalen och utifrån denna lista utses till riksdagsledamot lika många kandidater som väljs från valkretsen.

Tillkännagivande av det preliminära valresultatet

Det preliminära valresultatet blir klart redan på valdagens kväll. När vallokalerna stängs klockan 20 offentliggörs resultatet av förhandsröstningen som överförs till valdatasystemet. Därefter överförs valnämndernas preliminära uträkningar till valdatasystemet alltefter de blir klara på valdagens kväll. Vanligen är det hela preliminära valresultatet klart senast klockan 23.

Kontrollräkning och fastställande av valresultatet

Dagen efter valdagen klockan 9 börjar valkrets-nämnderna kontrollera uträkningarna. Kontrollräkningen ska vara klar nästa onsdag klockan 18, då valkrets-nämnderna fastställer det slutliga valresultatet i valkretsarna och skriver ut en fullmakt för var och en som blivit vald.

Valkretsar

För riksdagsval har landet indelats i 13 valkretsar utgående från landskapsindelningen. Valkretsindelningen ändrades genom lagen om ändring av vallagen (271/2013) som trädde i kraft 1.9.2013. Lagen tillämpas första gången i riksdagsvalet 2015 (19.4.2015). I samband med ändringen av vallagen sammanslogs Kymmene (08) och Södra Savolax (09) valkretsar till en ny valkrets Sydöstra Finlands valkrets (ny 08) samt Norra Savolax (10) och Norra Karelen (11) valkretsar till en ny valkrets Savolax-Karelen valkrets (ny 09). Kommunerna har placerats i valkretsar efter gällande valkretsindelning.

Fördelningen av riksdagsmandaten mellan valkretsarna fördelas enligt förordning av statsrådet. I riksdagsvalet som förrättas 19.4.2015 ändras antalet riksdagsledamöter i sex valkretsar. Helsingfors, Birkalands och Savolax-Karelen (ny) valkretsar får ett mandat till och Satakunta, Sydöstra Finlands (ny) och Vasa valkretsar mister ett mandat. Enligt lagen väljs en riksdagsledamot i landskapet Ålands valkrets och de övriga 199 riksdagsmandaten fördelas mellan övriga valkretsar på grundval av antalet finska medborgare som är stadigvarande bosatta i Finland enligt befolkningsdatasystemet 31.10.2014. Statsrådet utfärdade 13.11.2014 en förordning om fördelning av riksdagsmandaten mellan valkretsar.

Mandatfördelningen vid riksdagsvalet 2015 är enligt följande:

- 01 Helsingfors valkrets 22 (+1)
- 02 Nylands valkrets 35
- 03 Egentliga Finlands valkrets 17
- 04 Satakunta valkrets 8 (-1)
- 06 Tavastlands valkrets 14
- 07 Birkalands valkrets 19 (+1)
- 08 Sydöstra Finlands valkrets 17 (-1), (tidigare Kymmene valkrets 12 och Södra Savolax valkrets 6)
- 09 Savolax-Karelen valkrets 16 (+1), (tidigare Norra Savolax valkrets 9 och Norra Karelen valkrets 6)
- 10 Vasa valkrets 16 (-1)
- 11 Mellersta Finlands valkrets 10
- 12 Uleåborgs valkrets 18
- 13 Lapplands valkrets 7
- 05 Landskapet Ålands valkrets 1

Ändringar i valkretsar samt kommunsammanslagningar

Ändringarna i valkretsar och kommuner samt kommunsammanslagningarna när det gäller riksdagsvalen under olika år återfinns på Statistikcentralens webbplats på adressen [http://www.stat.fi/til/evaa/luo_sv.html].

I statistiken har gällande statistisk kommungruppering använts (Statistikcentralen, Kommuner och kommunbaserade indelningar). I den statistiska kommungrupperingen indelas kommunerna på basis av tätortsbefolkningsandelen och invånarantalet i den största tätorten i urbana kommuner, tätortskommuner och landsbygdskommuner. Indelningen baserar sig på tätortsavgränsningen år 2014 och uppgiften om kommunens folkmängd från år 2013. Tätortsavgränsningen görs årligen av Finlands miljöcentral.

1. Urbana kommuner är de kommuner i vilka minst 90 procent av befolkningen bor i tätorter eller där den största tätortens folkmängd är minst 15 000.
2. Tätortskommuner utgörs av de kommuner i vilka minst 60 procent, men under 90 procent, av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är minst 4 000 men under 15 000.
3. Landsbygdskommuner är de kommuner där mindre än 60 procent av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är under 15 000 samt de kommuner där minst 60 procent, men under 90 procent, av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är under 4 000.

Klassificeringar

Statistikcentralens kommunklassificering. Valkrets, kommungrupp, kommun, röstningsområde, parti (som finns antecknade i partiregistret), kandidaternas och de invaldas ålder.

Följande registrerade partier ställde upp kandidater i riksdagsvalet 2015 (15/16):

- Finlands Socialdemokratiska Parti (SDP)
- Centern i Finland (CENT)
- Samlingspartiet (SAML)
- Svenska folkpartiet i Finland (SFP)
- Kristdemokraterna i Finland (KD)
- Gröna förbundet (GRÖNA)
- Vänsterförbundet (VÄNST)
- Sannfinländarna (SAF)
- Finlands Arbetarparti (FAP)
- Självständighetspartiet (IP)
- För de fattigas väl (KA)
- Piratpartiet
- Förändring 2011
- Finlands Kommunistiska Parti (FKP)
- Kommunistiska Arbetarpartiet - För Fred och Socialism (KTP)

Insamlingsmetoder och uppgiftskälla

Statistikcentralen får primärmaterial för valen ur justitieministeriets valdatasystem, vars tekniska utförande sköts av Tieto Abp. Statistikcentralen samlar in uppgifter med en separat blankett om förhandsröstning från de kommuner som inte använder ett elektroniskt rösträttsregister (kommunerna i landskapet Åland).

1.3 Lagar, förordningar och rekommendationer

Statistikcentralens uppgift är att sammanställa statistik över samhällsförhållanden (lag om Statistikcentralen 24.1.1992/48). Statistiken omfattar också valstatistiken. I Statistikcentralens arbetsordning fastställs enheten för befolknings- och välfärdsstatistik som producent av statistik som beskriver rättsförhållanden (Statistikcentralens arbetsordning, TK-00-341-15).

2. Metodbeskrivning

Statistiken baserar sig på ett totalmaterial. Statistikens primärmaterial baserar sig på justitieministeriets valdatasystem, som består av fem delsystem:

1. Basdata- och röstningsställesystemet med uppgifter om bl.a. valkrets-, kommun- och röstningsområdesindelningen, valmyndigheterna och röstningsställena (registret över röstningsställen som innehåller uppgifter om allmänna förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen);
2. Parti- och kandidatdatasystemet (kandidatregistret), i vilket följande uppgifter om varje kandidat antecknas: namn, kandidatnummer, yrke, hemkommun, parti/valmansförening (som uppställt kandidaten) och personbeteckning (19.3.2015). Kandidatsystemet innehåller även partiregistret;
3. Rösträttssystemet (rösträttsregistret), till vilket Befolkningsregistercentralen plockar ut uppgifterna om alla röstberättigade den 46:e dagen (4.3.2015) före valdagen. Rösträttsregistret grundas separat för varje val. Till rösträttsregistret förs de uppgifter om varje röstberättigad (bl.a. namn, personbeteckning, valkrets, hemkommun och röstningsställe), som ingick i befolkningsdatasystemet den 51:a dagen (27.2.2015) före valdagen. Rösträttsregistret vinner laga kraft klockan 12 den 12:e dagen (7.4.2015) före valdagen. Rösträttsregistret är i användning på förhandsröstningsställena och alla som förhandsröstat antecknas i den. Efter förhandsröstningen matas vallängderna, som ska finnas på vallokalerna på valdagen, ut ur registret. Rösträttsregistret kan dock också användas på vallokalerna på valdagen i stället för vallängderna. Efter valet utplånas uppgifterna ur rösträttsregistret.
4. Det centraliserade resultaträkningssystemet, till vilket valkrets nämnderna och kommunala centralvalnämnder levererar uppgifterna om valresultatet;
5. Resultattjänsten (Statistik- och datatjänstsystemet), med hjälp av vilken uppgifterna om valresultatet och övriga statistikuppgifter förmedlas till massmedierna och Statistikcentralen.

Statistikcentralens valuppgifter består av följande fyra valfiler: områdesfilen, partifilen, kandidatfilen och kandidatregistret (med personbeteckning). Uppgifterna erhålls ur Justitieministeriets valdatasystem.

Bakgrundsanalys av röstberättigade, kandidater och invalda

I samband med valstatistiken produceras en bakgrundsanalys av de röstberättigade, partiernas kandidater och de invalda. Individpopulationen av röstberättigade baserar sig på det rösträttsregister som upprättats 4.3.2015 (uppgifterna tagna ur befolkningsdatasystemet 27.2.2015), kandidaterna på Justitieministeriets kandidatregister. Personernas bakgrundsuppgifter som sammanslagits med dessa register baserar sig på Statistikcentralens statistikmaterial, bl.a. på befolknings-, familje- och sysselsättningsstatistik samt på examensregistret. Av de röstberättigade ingår bara röstberättigade som är bosatta i Finland.

I analysen har de röstberättigade, kandidaterna och de invalda ledamöterna beskrivits utifrån vissa variabler. Bakgrundsuppgifterna är i allmänhet från åren 2012–2014. Nyare uppgifter än detta var inte tillgängliga. Med ålder avses personens ålder på valdagen i hela år.

I det följande beskrivs de bakgrundsvariabler som använts i analysen.

Valkrets

När det gäller kandidaterna är valkretsen i analysen den valkrets där personen kandiderar. När det gäller de röstberättigade baserar sig uppgiften om valkrets på den uppgift om personens bostadskommun som 51 dagar före valdagen uttagits från Befolkningsregistercentralens befolkningsdatasystem.

Utländsk bakgrund

Utländsk bakgrund har granskats med hjälp av två variabler, dvs. personens språk eller härkomst. Personer som har något annat modersmål än finska, svenska eller samiska har klassificerats som personer med utländsk bakgrund på basis av språk. Personer vars båda föräldrar är födda utomlands klassificeras som personer med utländsk bakgrund enligt härkomst. Uppgiften är från år 2013.

Huvudsaklig verksamhet

Begreppet huvudsaklig verksamhet avser arten av en persons ekonomiska verksamhet. Befolkningen indelas efter huvudsaklig verksamhet i personer som tillhör arbetskraften och sådana som står utanför arbetskraften. Dessa kan ytterligare indelas i undergrupper. Klassificeringen bygger på uppgifter om personens verksamhet under årets sista vecka. Uppgifterna om den huvudsakliga verksamheten grundar sig på olika register.

Klassificeringen enligt huvudsaklig verksamhet är följande:

- sysselsatta
- arbetslösa
- 0–14-åringar
- studerande, skolelever
- pensionärer
- beväringar, civiltjänstgörare
- övriga utanför arbetskraften

Uppgiften i analysen beskriver personens verksamhet under sista veckan år 2013.

Familjeställning

I den här analysen har befolkningen indelats enligt familjeställning i följande kategorier

- gift/sambo med barn
- ensamförsörjare
- par utan barn
- ensamboende
- hemmaboende barn
- annan

Till gift/sambo med barn räknas alla äkta makar eller sambor samt personer i registrerat partnerskap, med egna och/eller partners barn som bor hemma. Par utan barn är gifta/sambor samt personer i registrerat partnerskap som inte har barn. Med hemmaboende ungdomar avses personer som bor tillsammans med sina egna föräldrar/sin egen förälder eller sina adoptivföräldrar/sin adoptivförälder och som har ställningen barn i familjen. Gruppen "Annan" innehåller sådana personer utan familj som bor tillsammans med andra personer (t.ex. en ensam mor/far som bor tillsammans med sitt barns familj), bostadslösa och anstaltsbefolkning. Ensamboende utan familj hör till klassen "Ensamboende".

Uppgiften om familjeställning är från år 2013.

Antal barn

I analysen har antalet biologiska barn och adoptivbarn använts som barnantal för en person. Uppgiften är från år 2014.

Utbildningsnivå

Personer som avlagt examen på grundnivå har högst 9 års utbildning. Sådan utbildning är t.ex. folk-, mellan- och grundskoleexamen.

Personer som avlagt examen på mellannivå har 11–12 års utbildning. Sådan utbildning är t.ex. studentexamen, 1–3 års yrkesexamen och yrkesinriktade grundexamen.

Utbildning på lägsta högre nivå tar 2–3 år efter mellannivån. Sådana utbildningar är t.ex. tekniker-, merkonom- och sjuksköterskeexamen, som inte är yrkeshögskoleexamen.

För lägre högskoleexamen krävs 3–4 år av heltidsstudier efter mellannivån. Till lägre högskolenivå räknas t.ex. yrkeshögskoleexamen och lägre högskoleexamen.

För högre högskoleexamen krävs i regel 5–6 år av heltidsstudier efter mellannivån. Till utbildning på högre högskolenivå räknas t.ex. magisterexamen och läkarnas specialiseringsexamen.

För examen på forskarutbildningsnivå krävs självständigt och publiceringsdugligt forskningsarbete eller avhandling. Examen är vetenskapliga licentiat- eller doktorsexamen.

Uppgifterna om utbildning erhålls ur Statistikcentralens examensregister. Uppgifterna i analysen är från år 2013.

Disponibla penninginkomster

Disponibla penninginkomster omfattar inkomstposter i form av pengar och naturaförmåner i anställning. I penninginkomster ingår inte kalkylerade inkomstposter, av vilka den beräknade bostadsinkomsten är den viktigaste. Då man från penninginkomsterna (brutto) drar av betalda transfereringar, är den återstående inkomsten personens disponibla penninginkomst.

Uppgiften är från år 2013.

Medianinkomst

I en rangordning av inkomsttagarna efter inkomstens storlek är medianinkomsten den mittersta observationen. På vardera sidan om den mittersta inkomsttagaren finns lika många inkomsttagare. Medianen är inte lika känslig för extrema observationer som det aritmetiska medeltalet.

3. Felfrihet och exakthet

Materialet i valstatistiken baserar sig på justitieministeriets valdatasystem och på de uppgifter som valmyndigheterna levererat, som kan anses vara tillförlitliga.

4. Tidsenlighet och rättidighet

De fastställda uppgifterna avviker alltid i någon mån från siffrorna i förhandsstatistiken. Förhandsresultatet efter valnatten står till användarnas tjänst till dess att ett fastställt resultat erhålls.

Resultaten kan ändras till alla delar efter att det fastställda resultatet erhållits: efter röstningsområde, kommun, valkrets, parti samt i fråga om antalet röster för alla kandidater och för de invalda, vilket innebär att t.o.m. deras inbördes ordning kan ändras.

5. Tillgänglighet och transparens

Det första materialet, dvs. förhandsuppgifterna, publiceras så snart som möjligt på internet, i StatFin-tjänsten samt på statistiksidan Riksdagsval. Valuppgifterna efter kommun och röstningsområde (från år 2003) samt antalet röster för de invalda förs in i StatFin-tjänsten.

På statistiksidan Riksdagsval publiceras offentliggöranden på tre språk (finska, svenska och engelska) och tabeller gällande det aktuella valet samt tidsserietabeller. Det andra materialet, dvs. de slutliga uppgifterna levereras till Statistikcentralen efter att valresultatet fastställts. De fastställda uppgifterna, som motsvarar den preliminära statistiken, publiceras på internet efter det att valresultatet fastställts och uppdateras i StatFin-tjänstens databaser.

6. Jämförbarhet

Den nya statistiska kommungrupperingen (urbana kommuner, tätorts- och landsbygdskommuner) började användas år 1999. Innan dess grupperades kommunerna på följande sätt: städer och övriga kommuner. De ändringar i valkretsar och kommuner som skett mellan valen har beaktats i sådan statistik som har jämförelseuppgifter i förhållande till resultaten från tidigare val.

På statistiksidan Riksdagsval presenteras uppgifter om valresultatet som tidsserietabeller fr.o.m. år 1908. Preliminär statistik över Riksdagsvalen har publicerats på internet på statistiksidan sedan år 1995. Dessutom finns det en tidsserie över Riksdagsvalen i StatFin-tjänsten fr.o.m. 1983 (Obs! Från år 2003 också uppgifter efter röstningsområde).

7. Tydlighet och konsistens/enhetlighet samt dokumentering

Justitieministeriet publicerar omfattande allmän information om de olika valen, det landsomfattande kandidatregistret och uppgifter om valresultatet på sina webbsidor (www.vaalit.fi). Justitieministeriets statistik avviker från Statistikcentralens statistik över förhandsväljare, eftersom uppgifterna fastställs utgående från olika grunder:

- Justitieministeriet räknar antalet förhandsväljare av antalet röstberättigade
- Statistikcentralen räknar antalet förhandsväljare av alla väljare

De indelningar som använts i statistiken finns på Statistikcentralens webbsidor.

Förfrågningar

Sami Fredriksson 029 551 2696

Jaana Asikainen 029 551 3506

Ansvarig statistikdirektör:

Riitta Harala

vaalit@stat.fi

http://tilastokeskus.fi/til/evaa/index_sv.html

Källa: Riksdagsvalet 2015, preliminär data, Statistikcentralen